

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva, împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 05 noiembrie 2019, în privința inculpatului

Dragușan Ivan XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.11.2018 – 26.07.2019,
instanța de apel: 21.08.2019 – 05.11.2019,
instanța de recurs: 27.01.2020 – 24.03.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 26 iulie 2019, Dragușan Ivan a fost condamnat în baza art. 179 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 1 an.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 37,20 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 21 august 2017, în jurul orei 13.00, inculpatul Dragușan I., cu scopul pătrunderii în locuință, fără consimțământul proprietarei domiciliului, Terzi. R., a pătruns în apartamentul nr. 62, al acesteia, situat în XXXXXX, XXXXXX, unde s-a aflat ilegal fără permisiunea și consimțământul ei.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că a telefonat-o pe fiica sa și a întrebat-o dacă dorește să se plimbe cu el, dar să-și ceară permisiune de la bunica. Aceasta i-a spus că bunica nu este acasă, iar el i-a zis să se îmbrace și să iasă în curte. Fiica i-a spus că ușa este încuiată și să caute cheia sub dulapul din vestibul sau să o ceară de la vecină. Vecina i-a dat cheia, el a deschis ușa de la intrare, copilul era deja îmbrăcat, aștepta lângă ușă. În apartament nu a intrat, i-a transmis fiicei un pachet cu dulciuri și 300 lei, pe care aceasta l-a dus în bucătărie, iar banii i-a pus pe noptieră. Fiica l-a rugat să-i dea scurta din cuier și el, neintrând în apartament, a întins mâna și a luat haina. A încuiat ușa, copilul a întors cheia vecinei și au ieșit afară.

Totodată, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate se confirmă prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Terzi R., a comunicat că a lăsat-o pe nepoata sa în apartament, a încuiat ușa cu cheia și a mers la o înmormântare. Când s-a întors, copilul nu era în apartament, iar pe noptiera din coridor erau 300 lei. A telefonat-o pe fiica sa, a întrebat-o despre bani și i-a spus că copilul nu este acasă. A ieșit din apartament să caute copilul și s-a întâlnit cu inculpatul și nepoata sa. Inculpatul a divorțat de fiica sa. Au început să se certe și inculpatul a plecat.

Martorul minor Dragușan D., fiind audiată în corespundere cu prevederile art. 101¹ Cod de procedură penală, cu participarea reprezentantului legal și a psihopedagogului intervievator, a relatat că părinții ei au divorțat de 1-2 ani, locuiesc separat. După divorțul părinților, locuiește cu bunica, de aproximativ 2 ani, în mun. Ceadâr-Lunga. Mama este la muncă în Turcia. Bunica a plecat pentru o oră și a încuiat ușa apartamentului cu cheia. În acel timp, a venit tatăl ei și a început să bată în ușă. I-a spus că cheia este la vecină și poate să o ia de la aceasta. Vecina i-a dat cheile și el a deschis ușa. Ea s-a apropiat de ușa de la intrare, tatăl i-a dat pachetul și atunci, posibil, el a intrat în apartament. Când i-a dat dulciurile, se afla la distanța de aproximativ 1 m. de la ușa de intrare. Ea a dus pachetul în bucătărie, iar tatăl său a rămas în coridor. Apoi, acesta i-a dat 200 lei, i-a pus pe noptiera din coridor, spunându-i că bunica îi va cumpăra ceva de acești bani. Tatăl ei s-a aflat în apartament aproximativ 5-6 minute, apoi a luat-o la plimbare. L-a rugat să-i dea scurta și căciula de pe cuier, deoarece ea nu le ajungea. Cuierul se află la distanța de aproximativ 1 m. de la ușa de la intrare. S-a îmbrăcat și au ieșit împreună afară.

Martorul Levcenco R. a declarat că inculpatul este fostul ginere al părții vătămate, care îi este vecină. Acesta a venit și cerut cheile de la apartamentul părții vătămate, i le-a dat și el a plecat. El cunoaștea că la ea se află cheile de rezervă. În acea zi, partea vătămată i-a spus că în apartament a rămas nepoata. Cheile de la apartament se află permanent la ea, deoarece copilul vine de la școală și le ia de la dânsa.

Potrivit copiei hotărârii judiciare din 27.03.2017, a fost admisă acțiunea lui Dragușan I. împotriva lui Dragușan I. privind desfacerea căsătoriei, fiind stabilit locul de trai al copilului Dragușan D. cu mama.

Conform copiei procurii din 08.09.2017, Dragușan I. a împuternicit-o pe Terzi R. exercitarea atribuțiilor de reprezentant legal al fiicei ei minore Dragușan D.

Potrivit plângerii din 08.12.2017, Terzi R. a solicitat tragerea la răspundere a lui Dragușan I. în legătură cu pătrunderea ilegală în apartamentul ei.

Conform copiei ordonanței din 19.10.2017, a Secției de protecție socială și a familiei, lui Dragușan I. îi este acordat dreptul de a comunica cu copilul Dragușan I. în zilele de duminică a fiecărei luni, între orele 11.00-15.00.

Ori, declarațiile inculpatului că nu a pătruns în domiciliul părții vătămate și nu s-a aflat acolo ilegal sunt declarative și nu se confirmă prin careva probe.

Mai mult, acestea au fost combătute prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor, lipsind temeiuri pentru a nu crede declarațiilor acestora și a considera că ele nu corespundă realității, acestea fiind în corespundere cu circumstanțele de fapt ale cauzei.

Partea vătămată Terzi R. a explicat că locuiește împreună cu fiica și nepoata în apartamentul nr. 62 din XXXXXX, XXXXXX. Nu-i permitea inculpatului să intre în apartament în lipsa ei, astfel că în circumstanțele date, acesta s-a aflat în apartament fără consimțământul ei.

Astfel, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, ca violarea de domiciliu, adică pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut că inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, anterior a fost condamnat la 11 ani închisoare și s-a eliberat după executarea pedepsei, la 13.11.2015, antecedentele penale nefiind stinse, iar *infracțiunea a fost comisă în stare de recidivă*, concluzionând ca reeducarea și corectarea acestuia este posibilă fără izolare de societate.

3. Avocatul Ivan Bancov a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că la examinarea cauzei nu au fost înlăturate contradicțiile dintre declarațiile inculpatului și ale părții vătămate.

Totodată, în cazul în care se admite că inculpatul a trecut pragul de la intrare pentru a lua haina din cuier, a făcut acest lucru la rugămintea fiicei lui care locuiește în acest apartament ori, în aceste circumstanțe fiica lui minoră dispunea de suficientă capacitate juridică, ca la rugămintea ei, să poată trece pragul pentru un timp scurt.

În același timp, în situația în care s-ar confirma cele indicate în învinuire și inculpatul ar fi intrat în împrejurările stabilite, acțiunile lui nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

Deci, potrivit principiului prezumției nevinovăției, în temeiul probelor administrate de acuzare nu poate fi pronunțată o sentință de condamnare a inculpatului.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 05 noiembrie 2019, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Dragușan Ivan a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) cod penal, **pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.**

Instanța de apel a statuat că prima instanță nu a dat o apreciere justă probelor administrate și eronat a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului **în comiterea infracțiunii** incriminate, urmând a fi achitat.

Astfel, inculpatul se învinuiește în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 179 alin. (1) Cod penal, ca pătrunderea și aflarea ilegală în domiciliu, fără acordul persoanei în următoarele circumstanțe:

La 21 august 2017, aproximativ orele 13.00, inculpatul Dragușan I., cu scopul pătrunderii ilicite în domiciliu, fără permisiunea stăpânei Terzi R. **a pătruns în apartamentul** ultimei - ap. 62, XXXXXX XX, XXXXXX, unde ilegal s-a aflat fără permisiunea și consimțământul ei.

Însă, instanța de fond nu a apreciat în deplină măsură toate probele administrate și neîntemeiat a ajuns la concluzia privind existența probelor ce confirmă vinovăția **în comiterea infracțiunii** prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, deoarece **fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.**

Totodată, probele administrate, nici fiecare în parte, nici în ansamblu, **nu dovedesc existența evenimentului infracțiunii** incriminate.

Ori, sunt irelevante declarațiile părții vătămate că inculpatul a pătruns ilegal în domiciliul ei, iar în cazul în care se admite că acesta a pășit pragul apartamentului pentru a lua haina din cuier, a acționat la rugămintea fiicei lui, care domiciliază în acest apartament.

Prin urmare, această circumstanță are însemnătate juridică, deoarece în asemenea împrejurări, **fiica minoră a inculpatului a dispus de capacitate juridică deplină**, pentru ca la rugămintea ei, pentru un interval de tip scurt, **acesta să poată păși pragul apartamentului.**

Pe lângă aceasta, prin declarațiile fiicei minore a inculpatului, de asemenea, nu se confirmă faptul **săvârșirii de către inculpat a infracțiunii** incriminate.

Mai mult, probele administrate, fiind apreciate din punct de vedere al pertinentei și concludenței, nu confirmă vinovăția inculpatului **în săvârșirea infracțiunii** imputate.

Intenția inculpatului nu a fost îndreptată spre pătrunderea ilegală în domiciliu, dar a dorit să scoată din apartament fiica minoră, lăsată fără supraveghere.

Potrivit art. 14 alin. (2) Cod penal, **nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.**

Astfel, probele administrate, cercetate în instanța de apel, confirmă pe deplin declarațiile inculpatului că el nu a intrat în apartament.

Totodată, **probele acuzării combat în mod obiectiv vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii** incriminate, motiv din care, potrivit art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, acesta urmează a fi achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal.

5. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că instanța de apel a dat o evaluare eronată și a respins neîntemeiat probele acuzării care confirmă vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Ori, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal este dovedită prin procesul-verbal de examinare la fața locului, hotărârea instanței de judecată, procura, plângerea, declarațiile părții și ale martorilor.

Afirmația inculpatului că nu a intrat în apartamentul victimei, iar haina fiicei a ajuns-o de pe cuier din holul blocului este absurdă și se combate prin procesul-verbal de examinare la fața locului, precum și prin declarațiile părții vătămate și ale martorului minor

Deci, cumulul probelor administrate indică asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de fond adoptând o sentință legală și justificată.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta imputată a fost săvârșită ori nu de inculpat și în ce împrejurări, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*). Sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) a constatat în descriptivului deciziei mai multe temeuri de achitare a inculpatului, care se contrazic și se exclud reciproc, generând și diverse consecințe juridice, cum ar fi că: *„prima instanță nu a dat o apreciere justă probelor administrate și eronat a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii...”, instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia privind existența probelor ce confirmă vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii...”, probele administrate, nici fiecare în parte, nici în ansamblu, nu dovedesc existența evenimentului infracțiunii incriminate...”, prin declarațiile fiicei minore a inculpatului, de asemenea, nu se confirmă faptul săvârșirii de către inculpat a infracțiunii incriminate...”, probele administrate, fiind apreciate din punct de vedere al pertinentei și concludenței, nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate...”, potrivit art. 14 alin. (2) Cod penal, nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni...”, totodată, probele acuzării combat în mod obiectiv vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate”.*

Totodată, în dispozitiv, s-a contrazis indicând că inculpatul este achitat pe motiv că: *„fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”*;

b) nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, nu a indicat motivele pentru care a respins probele acuzării.

Mai mult, concluzia neclară și divergentă că: *„în asemenea împrejurări, fiica minoră a inculpatului a dispus de capacitate juridică deplină, pentru ca la rugămintea ei, pentru un interval de tip scurt, acesta să poată păși pragul apartamentului...”, potrivit art. 14 alin. (2) Cod penal, nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni...”, totodată, probele acuzării combat în mod obiectiv vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate”*, nu corespunde

exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva, casează total decizia Curții de Apel Comrat din 05 noiembrie 2019, în privința inculpatului Dragușan Ivan XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 08 mai 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh